

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

Toledo, Francisco de

Coloniæ Agrippinæ

31. De usura exteriori palliata, seu implicita.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

fructus à mutuo extrahere, vt habetur e. quoniam, de vsur. Vnde, cum fructus æquant totum mutuum, non potest accipere mutuum; & si excedunt, tenerur ipse reddere. Vnde vsurarii committunt, qui mutuãt Regibus, & Principibus, & in pignus accipiunt terras, & alia loca fructificantia; & tamen postea petunt totum & integrum mutuum. Tamen oportet in solutio- nis partem accipere fructus, deductis expensis, & laboribus, & damnis emergentibus, & lucris cessantibus, de quibus postea dicemus.

Aduertendum tamen, duos excipi casus à Pontifice, in quibus, non tenerur, qui accipit pignus, fructus in partem solutio- nis accipere.

Alter est, cap. conquestus, de vsur. cum quis dedit alicui fru- dum in feudum, & hic postea accipit mutuum ab illo, & ipsum fundum dat ei in pignus, tunc dominus fundi potest fructus accipere, & postea totum mutuum recuperare: ratio enim hu- ius dat Soto libr. 6. quæstion. 1. articul. 2. quia ista lex est facta, vt quoties res aliquo modo ad dominum redit, fructus per- cipiat.

Alter casus est, cap. salubriter, de vsur. cum socer non dat genero statim dotem, sed pignus dat fructificans, tunc generus potest fructus percipere, & post, integram recipere dotem. Rationem huius dat ipse Papa, putà, propter onus matrimo- nij: hoc autem onus est, quod vir tenerur sustentare vxorem, & postea integram dare dotem, ob hoc Pontifex id decreuit. Soto autem loco allegato dicit, idem esse dicendum, cum ma- tuo marito, vxor nondum recepit dotem: potest enim fructus recipere, & integram post expectare suam dotem.

De vsura exteriori palliata, seu implicita.

CAPVT XXXI.

Exterior vsura dupliciter potest palliari. Vno modo, ratio- ne pacti, cum non est expressum, sed nuda, vel consuetu- dine, vel alia via indicatur.

Altero modo ratione mutui, quod in vsura est necessarium: solent enim mutuum verum occultare aliquo alio contractu, ac si non esset mutuum, & talis palliatio est mutuum occultum, & po-

potest decipere. Ponam aliquot exempla, quamuis horum, inferius fiet copiosior tractatio.

In primis solet occultari mutuum sub nomine venditionis.

Fit autem hoc dupliciter: aut cum fingitur vendi, quod non est, ut fingo me dare alicui agricolæ quingentos aureos pro bobus, quos non habet, & postea fingo me locare boues pro quadraginta aureis: ista est vera usura: nam reuera est mutuum quingentorum, pro quingentis quadraginta.

Fit etiam altero modo, cum venditur res supra summum pretium, quia venditur expectata pecunia: v.g. vlna panni valet triginta ad summum, tamen quia vendo eam expectata solutione, vendo pro triginta quatuor iulij usura est: nam perinde est, ac si mutuarē triginta illa, pro triginta quatuor post reddendis.

Dixi autem, supra summum pretium: nam solent tria iusta pretia vnius rei esse: infimum, & supremum, cum medio. Bene autem potest aliquis summum pretium iustum exigere, cum vendit expectata solutione, alias exacturus medium, vel infimum, si soluerit statim emens: tamen excedere limites omnes iusti pretij, usura est.

Aliquando occultatur mutuum sub titulo emptionis: quod enim aliquis emit vilius infimo iusto pretio, quia emit anticipata solutione, usura est: perinde enim est, ac mutuarē tot, ut dentur ei postea plura, vel quod pluribus valet. Similiter est usura, quia quis emit soluta pecunia vilius infimo iusto pretio: licet quidem emere infimo pretio ea, quæ alias medio, vel supremo vendenda essent: licet etiam emere anticipata solutione ea, quæ non plus æstimantur valitura, cum vendita sunt.

Aliquando etiam occultatur mutuum sub venditione, & emptione simul. Sic occultant mercatores, qui vendunt vlnas panni, expectata solutione, summo iusto pretio, & iterum tales vlnas emunt ab eodem: soluta pecunia, infimo pretio, est usura pura, perinde ac si mutuarē minus, exacturi postea plus. Nec excusantur isti mercatores suo argumento: dicunt enim, ille poterat vendere illas vlnas alteri infimo pretio, ergo potest etiam nobis vendere. Hoc argumentum nihil valet; nam mercatores obligant e mentem, ut ipsis vendat; nec aliter venderent vlnas, nisi eisdem reuenderent: cum autem alteri

venduntur, non est talis obligatio. Nec minus est usura quod fingunt: sunt enim duo socij, & vnus obligat, vt alter vendat: hoc enim perinde est, ac si sibi reuendere obligaret euentem.

Aliquando occultatur ratione solutionis; Verbi gratia, aliquis debet alicui centum, post annum reddenda, & quia die octoginta statim, petit sibi alia viginti remitti, secundum Caiet. verb. usura, cap. 3. usura est; tamen mihi videtur dicendum cum Nauar. cap. 17. nu. 131. quod si ratione temporis id sibi remitti petit, usura est; si verò ratione periculi, & absentia pecuniæ, quia verè pecunia præsens magis valet, quam absens, non est usura, cum vnus alius posset emere illa centum pro octoginta, vel nonaginta. Cum igitur nulla fraus intercedit, nec temporis ratione id exigitur, non est usura.

Aliquando occultatur sub titulo societatis. aliqui enim solent dare pecunias suas alicui negotiatori, hac lege, vt det aliquam lucri partem; tamen semper pecuniæ manent integre soluendæ, nec periculum subire volunt. Ista non est societas, sed mutuum, & usura: non enim est societas, cum non sit æquale periculum, sicut lucrum; & talis usura est, quæ committitur, cum aliqui dant pecunias cambiatori, petentes lucrum, sed nolentes exponere se vlli periculo capitalis pecuniæ. Hæc sint exempla, solum vt ostendatur quæ sit usura palliata: de his enim latius statim dicemus.

De causis, propter quas lucrum in mutuo potest exigi.

CAPVT XXXII.

Aliquando in mutuo potest lucrum aliquod exigi, licet nunquam ratione mutui, sed ratione aliorum emergentium.

Primo, Soto lib. 6. de iusti. q. 1. art. 3. lucrum quidem potest exigi, cum tamquam pœna imponitur solutionis: vt in mutuo centum, vt post annum reddantur: quod si non reddantur, in pœnam, vltra capitale, reddantur decem, aut viginti, talis pœna potest licitè exigi, & recipi: tamen sunt aliquot conditiones necessariae.

Prima